

Долинський краєзнавчий

музей
“Бойківщина”

Тетяни та Омеляна Антоновичів

Boykivschyna Museum
Tetyana & Omelan Antonovych

Бойківський край
The Land of the Boyko

Музей “Бойківщина” збирає, зберігає, вивчає та експонує етнографічні колекції, які знайомлять сучасників із культурою бойків.

The mission of the Boykivschyna museum is to collect, preserve, study and exhibit ethnographic collections which promote Boyko culture.

Tetyana Seniv, Director

Краєзнавчий музей «Бойківщина» Тетяни і Омеляна Антоновичів – це один з наймолодших музеїв на території карпатського регіону, заснований 5 вересня 2003 року. Експозиція музею складається з 6 основних відділів: кімната «Родини Антоновичів», в якій експонуються світлини з життя відомих меценатів, особисті речі та колекція сувенірів і сірникових коробок з різних країн світу; зал «Природа», де відображено всю велич і красу флори і фауни Карпат; «Історія»; «Побут та етнографія»; «Бойківська хата», а також відділ «Сакральних пам'яток». Життя долинян тісно пов'язане з християнством. Ще в 1112 р. у Долині на горі Знесіння був монастир. У 1550-х рр. діяли тут три храми, розвивалася поважна іконописна школа. Колекція старовинних ікон із Долинини (більше 120 шт.) зберігаються у Національному музеї ім. Андрея Шептицького у Львові. Копії багатьох ікон зберігаються у відділі сакральних пам'яток Долинського краєзнавчого музею «Бойківщина».

The Dolyna Regional Museum of Boykivschyna of Tetyana & Ome-lan Antonovych is one of the youngest in the Carpathian region and was founded on September 5, 2003. The museum consists of six main rooms: the Antonovych family room in which photographs are exhibited about the life of famous patrons, the collection of personal items and souvenirs of the Antonovych family and matchbooks from around the world; the Nature room that reflect the greatness and beauty of flora and fauna of the Carpathians; the History room, the Household and Ethnography room; a life size "Boyky" house and the room of Sacred Art. This room shows the lives of Dolyna people have been closely associated with Christi-anity for centuries. In 1550-ies there were three churches and a re-spected icon-painting school. The collection of ancient icons from Dolyna region (over 120 pieces) are stored in the Andrey Sheptyt-sky National Museum in Lviv. Copies of many of these icons are stored in the department of sacred sites in Dolyna Boykivschyna Museum.

Люди * The People

Бойки, як етнографічна група, відрізняються від своїх сусідів говіркою, забудовою осель, звичаями, традиціями, побутом й одягом. Чоловіки носили сорочки, які випускали поверх штанів. У старших вони були довші, а в молодших – коротші. Недільна чоловіча сорочка була прикрашена вишивкою, а буденна — гладка і біла. Штани шили із того ж полотна, що й сорочку. Розрізняли штани на будень з грубого полотна і святкові з тонкого. Кожен бойко вперізувався ременем. Поверх сорочок бойки одягали безрукавки – коротка одежина, яку носили цілий рік. Жінки одягали вишивану сорочку, спідницю та запаску. Весільна запаска бойківчанок була оберегом. Нею витирали обличчя від наврочень. Жінки також носили вишиті безрукавки. Взуття бойків – це ходаки. Традиційними поєднаннями кольорів були чорний і червоний або червоний і синій.

The Boyky differ from their neighbours in language, folk architecture, customs, traditions, their way of life and clothing. All men wore the same type of shirts which were not tucked into trousers. The shirts were always sleeveless shirts and were worn all year round. The older men wore longer shirts than the younger men and the shirts were plain white. On Sunday a special shirt was worn that was decorated with traditional embroidery. Their pants were sewn from the same fabric as their shirts. The daily pants and shirts were made from coarse fabric and the holiday outfit was made from fine textiles. Every man had a belt. Women wore embroidered shirts, skirts and an apron called a zapaska. Women also wore a sleeveless jacket of sheep fur. Traditional footwear was called khodaky. The traditional combination of the embroidery was black and red or red and blue.

Women wore special zapaskas to weddings and then kept this wedding apron as a amulet.

Бойківські обличчя минулого*

Boyky People of Yesterday

Сучасні бойківські обличчя *

Boyko People of Today

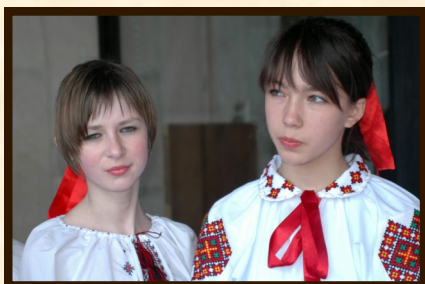
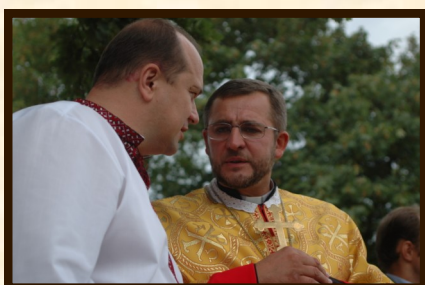

Фото Іван Ярич

Бойківська культура і традиції *

Boyko Culture and Traditions

Королевою бойківської музики без сумніву є скрипка. Звучали тут сопілки, бубни, трембіти. Бойки грають також на дримбі, її вважають одним із найдавніших губних інструментів світу. У високогірних селах люди вірили, що грою на дримбі можна вилікувати людину.

Бойківський весільний обряд зберіг багато архаїчних рис. Одна з них— прощання молодої зі своїм родом. На Східній Бойківщині наречену вмошували на ярмо, яке тримав молодий на своїх колінах, і лише потім вдягали очіпок.

Бойківське весілля супроводжували ладканки. Це ритуальний спів на честь богині Лади, ритм якого сягає дохристиянських часів.

The king of Boyko music is the violin along with the flute, tambourines, and the trembita. The Boyky also played the drymba, It is considered one of the oldest musical lip instruments of the world. In mountain villages Boyko people believed that playing drymba could cure a person.

Boykovsky wedding ceremony retained many archaic features. One of them is when the husband put a yoke on his knees and then the new bride sits in his lap and covers her hair with a scarf.

Boyky weddings also had special songs called ladkanky. They were pre-Christian ritual songs of the goddess Lada.

Трембіта виконувала роль інформатора про різні події на селі: колядників, весілля, похорон. Сьогодні гру трембіти часто використовують в оркестрах.

The trembita was used by mountain dwellers in the Carpathian Mountains as a signaling device to announce deaths and weddings. Today it is often used in Ukrainian ethnographic ensembles and as an instrument in the Ukrainian folk instrument orchestra.

Фото Іван Ярич. Свято "Карпатського літа" - Вишків
Photo by Ivan Yarych. Carpathian Summer Festival -Vyshkiv

Бойківські фестивалі * Traditional Festivals

З метою збереження і відродження самобутніх традицій та обрядів бойківського краю, розвитку і популяризації народного бойківського мистецтва, автентичного фольклору, виявлення талантів у Долині проводять фестиваль "Бойківська ватра".

"Скарби нашого краю" — під такою назвою щорічно відбуваються "Різдвяні фестини", або конкурси вертепних дійств, які покликані відроджувати та зберігати традиції і обряди Різдвяно-новорічного циклу. Тут виконуються автентичні колядки, щедрівки, які прославляють новонародженого Ісуса Христа.

У Лолині традиційно проводять обласне свято ліричної Франкової поезії. Оновлений Лолин приймає щораз більшу кількість людей, які вшановують Івана Франка, його актуальне слово, яке є дороговказом нині сущим і грядущим поколінням.

У районі започатковано і цього року вперше у селі Вишків проведено свято "Карпатського літа" з метою популяризації бойківської культури, звичаїв та обрядів, відродження традиційних народних ремесел горян, пропаганди виробів майстрів та народних умільців декоративно-ужиткового мистецтва.

Щороку в останній тиждень серпня святкують День міста. Цей фестиваль розпочинається парадом учасників з восьми міст-побратимів, музей організовує "Свято ремесел".

For festival information:

Dolyna Rada <http://rada.dolyna.info/>

Boyky Museum <http://museum.dolyna.info/>

Фото Іван Ярич

Dolyna—Festival Boykovskaya Bonfire. An international Boyko festival which was held in Dolyna in 2003. This festival preserves and revives the traditions and ceremonies of the Boyko land. There is authentic folklore, traditional crafts and concerts. This festival is held periodically in the summer.

Dolyna—"The Treasures of our Land" festival is held each winter at the rayon theatre. It features a competition of traditional compositions, designed to revive and preserve the traditions and rites of Christmas and New Year cycle. Community members perform authentic Christmas carols, which give praise to the newborn Jesus.

Lolyn—The village of Lolyn holds an annual lyrical poetry festival celebrating the works of Ivan Franko. Hundreds of thousands of people who love the written word, songs, plays, journalism, and folklore have attended the 13 festivals devoted to Franko's lyrical poetry. This festival is in August.

Vyshkiv—The village of Vyshkiv launched the first celebration of the Carpathian Summer this year. This celebration is held to promote Boyko culture, customs and ceremonies. It celebrates traditional folk crafts, and promote products and master teachers of arts and crafts. This festival is in August.

Dolyna Town Day—is held each year the last weekend in August. This festival features a large parade with participants from Dolyna's six sister cities. Many bands provide entertainment and the museum has over 20 tables of traditional crafts and master teachers.

Бойківська хата * Boyko House

Бойківська хата – це дерев'яна подовгувата будівля, під одним дахом якої поєднувалися житлове та господарське приміщення. В давнину вона складалась з трьох основних частин: середньої – сіней (коридору), які відділяли велику житлову кімнату (світлицю), де проживала родина. Вона знаходилась ліворуч. З правого боку була стайня з окремим входом. Вхід до хати був через сіни, які служили також коморою для зберігання продуктів харчування, овочів та господарського реманенту. Там молотили жито, терли льон. В стайні тримали велику рогату худобу та інших домашніх тварин.

Пізніше почали добудовувати до однорядного житла господарські приміщення, переділяти житлову кімнату на дві, одна з них, могла бути і коморою. Добудовувалась шопа (повітка) з боку стайні для зберігання дров, яка слугувала теж майстернею, та комора з боку житлової кімнати. Вони мали окремі входи. Почали будувати хати на два житлові приміщення, які називались «хата на дві половини» або «хата через сіни», а стайню і стодолу будували як окреме господарське приміщення.

Boyko houses were wooden buildings with a combined house and stable under one roof. The whole family lived in the main room. In ancient times the houses consisted of three main parts: the porch (corridor) that separated a room where the family lived and the stable. The living room was on the left and the right side of the house was a stable with a separate entrance. Entrance into the house was through a corridor that was also used for storage of food, vegetables and house implements. Here they milled rye and flax. In the stables were the cattle and other pets.

Later they began building larger houses which included a separate living room and a storeroom. People also built a special room to store firewood, which could serve as a workshop. They also had separate entrances. Later houses became even larger and were called "house of two halves" or "house through the corridor", these houses had three rooms or more and the barn and stables were now built as a separate building.

Нафта * Oil

У кінці XIX ст. фірма «Карпатія» на околиці Долини (Підлівче) вела пошуки нафти і виявила нафтоносні пласти. В 1935 р. фірма «Павлін» забурила тут дві свердловини і почала видобувати чорне золото ручним способом. У вересні 1949 р. в Долині розпочато буріння глибокої розвідувальної свердловини № 1 і знайдено родовище нафти.

З відкриттям Долинського та інших родовищ і введенням в експлуатацію нових свердловин на території району починається стрімке нарощування видобутку нафти і попутного газу.

Сьогодні управління «Долинонафтогаз» розробляє десять нафтових родовищ, розташованих в межах Долинського і Рожнятівського районів Івано-Франківської області.

Фото Ігор Ящур

In the late XIX century the company "Carpathia" on the outskirts of Dolyna (Pidlivche) drilled for oil and found an oil bearing layer. In 1935, the company "Pavlin" drilled two wells and the extract of oil started manually. In September 1949 Dolyna began drilling deep exploration well number 1 and oil deposits were found.

With the opening of Dolyns'ke and other oil fields and the commissioning of new wells in the district there began a rapid increase in the production of oil and gas.

Today the company "Dolynanaftogas" has developed 10 oil fields located within Dolinsky and Rozhniativ areas (Ivano-Frankivsk region).

Сіль * Salt

У кінці X ст. на території сучасної Долини були виявлені соляні джерела, де почали видобувати сіль методом випаровування ропи. В 1418 р. місту надано Магдебурзьке право (його було поновлено в 1525 р.), за яким долиняни узаконено почали виробляти сіль та продавати її, влаштовувати в місті ярмарки. Протягом XVI-XVIII століть Долина отримує багато королівських привілеїв, завдяки яким в місті та його околицях розвідані соляні родовища, побудовано декілька шахт, солеварень.

За панування Австро-Угорщини багато солеварень в Галичині поступово закриваються, але Долинська продовжувала працювати і розвиватись, незважаючи на війни, пожежі, повені. На початку XIX ст. вона вважалася великим підприємством, де працювали 82 робітники. В кінці XIX ст. побудовано залізничне сполучення Стрий – Станіслав, що полегшувало збут солі.

За радянської влади Долинський завод ретельно виконував державний план. У кінці 1980-х р. простежувався поступовий занепад виробництва солі, що призвело в роки незалежності України до повного припинення виробництва високоякісного продукту.

At the end of the X century in Dolyna a salt source was discovered, because of the evaporation of brine. In 1418, the city was granted the Magdeburg right (it was updated in 1525), which legalized people who lived in Dolyna to begin producing salt and selling it. During the XVI – XVIII centuries Dolyna received many royal privileges, by which the city and its surrounding areas explored salt deposits, built several coal mines, and salt-works.

During the rule of Austria-Hungary in Galicia many salt-works gradually closed, but Dolynsky continued to work and thrive, despite wars, fires, and floods. In the early XIX century it was considered a large enterprise, where 82 workers were working. At the end of the XIX century the railway Stry - Stanislav was built, which facilitated the sale of salt.

During the Soviet rule the Dolynsky salt factory executed the government plan. In late 1980's, there was a gradual decline of salt production. Since Ukrainian independence salt development in Dolyna has completely ceased.

3 історії Долини * Short History of Dolyna

Проживали люди на території Долинщини з давніх давен. Про це свідчать досить різноманітні за своїм складом і хронологією археологічні пам'ятки:

- п'ять пам'яток, що датуються у межах кінця III – рубежу II – I тисячоліть до нашої ери;
- два могильники курганного типу доби карпатських курганів, які датуються I-V століттям нашої ери;
- п'ять місць знахідок римських монет II-III ст. Н. е.;
- наявність десяти городищ поселення доби Київської Русі;

Особливу увагу заслуговує скельний оборонний печерний комплекс-городище біля с. Бубнище.

Згідно з легендою вважають, що Долина виникла у 979 р., коли було відкрито соляні джерела на цій території.

DOLINA. Ulica Legionów

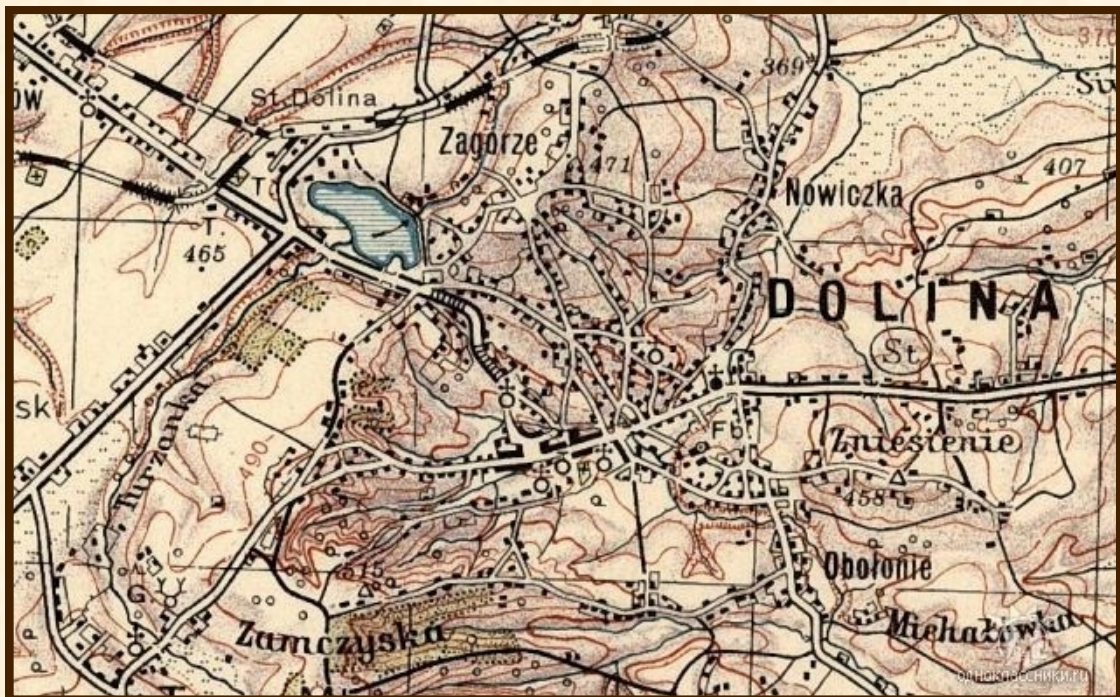
People have been living in Dolyna since ancient times. Archaeological sites are diverse in their composition and chronology, but indicate that there are five monuments that date back to within the end of III boundary II - I millennium B.C., two burial sites that date back to IV A.D. and five sites where Roman coins II-III century have been found. There are ten hill forts of Kiev Rus.

Particular attention should be paid to the rock-cave complex near the village Bubnyshche called Dovbush Rocks. These rocks are a group of natural and man-made structures carved out of rock at around 980m above sea level. The name of the formations comes from the leader of opryshky movement, Oleksa Dovbush.

According to legend people believe that Dolyna was established in 979, when salt was found in the area.

Публікації * Publications

1. Долинський краєзнавчий музей "Бойківщина" Тетяни та Омеляна Антоновичів, 2005
2. "Долина" (карта), 2005
3. "Долинщина туристично-інвестиційна", 2006
4. Туристична Долинщина (путівник), 2008
5. Вітання з Долини (листівки)
6. "Зеленими шляхами Долинщини", 2008
7. "Бойківщина: минуле і сучасне" (збірник науково-теоретичних статей), 2007
8. "Археологічними та сакральними стежками Долинщини" (збірник науково-теоретичних статей), 2008
9. З історії Долини I В, 2009
10. З історії Долини II В, 2010

Керівники проекту: Тетяна Сенів, Наталія Іванів, Джеймс та Роберта Ілейжери

Графічний дизайн: Роберта Ілейжер, Наталія Іванів

Дизайн марки: Юрій Фреїв

Автори тексту: Тетяна Сенів, Наталія Іванів, Лариса Галушина, Мирослава Ружевич, Генрі Шимонович, Іван Матіїв, Тетяна Гнатковська, Роберта та Джим Ілейжери

Фотограф: Роберта Ілейжер, Ігор Ящур, Іван Ярич
музейний архів

Буклет виготовлено за сприяння USAID/SPA та міського голови міста
Долини Володимира Гаразда

Editor: Tetyana Seniv, Natalie Ivaniv, James and Roberta Eleazer

Graphic design: Roberta Eleazer and Natalie Ivaniv

Stamp design: Yuri Freyiv

Texts and substantive consultation: Tetyana Seniv, Natalie Ivaniv, Larysa Galushyna, Myroslava Ruzhevych, Henry Shymonovych, Ivan Mativ, Tetyana Hnatkovska, Roberta and James Eleazer

Photographs: Roberta Eleazer, Igor Yaschur, Ivan Yarych and Museum
Archives

Funded: This booklet is funded in part by USAID/SPA and the City of Dolyna

Долинський музей «Бойківщина» Тетяни і Омеляна Антоновичів

вул. Чорновола, 2 А

Долина, Україна 77550

тел: (03477) 2-79-00, 2-74-40 e-mail: muzey_dolyna@ukr.net

<http://museum.dolyna.info/>

Dolyna Boykivschyna Museum of Tetyana & Omelan Antonovych

Chornovola St., 2 A

Dolyna, Ukraine 77550

tel: (03477) 2-79-00, 2-74-40 E-mail: muzey_dolyna@ukr.net

<http://museum.dolyna.info/>